

Árvay N. Tivadar (szerk.): Szülők iskolája.
Waldorf Pedagógiai Intézet,
2013 – (Saxum Könyvkiadó, Budapest, 2013)

Szekeres Ágnes: Adjunk időt magunknak, gyermekünknek!

Újabb Waldorf-kötet, legintenek sokan, pedig akár Waldorf-hívek, akár nem, haszonnal forgathatják a kötetet szülők és pedagógusok egyaránt.

A tizenegy tanulmány mindegyike olyan kérdésekre, problémákra keresi a választ, amelyekkel mindannyian szembesülünk nap mint nap a családban, az iskolában – ha a családban gyerekek is élnek, ez a két helyszín, fogalom szinte el sem választható egymástól.

Hogy valami nem jó, sőt talán egyre rosszabb gyermekeink nevelésében, mindannyian tudjuk, érezzük; a felelősség elhárítása és áthárítása helyett azonban közösen kereshetjük a választ a szerzőkkel mindennapjaink egyre égetőbb-sürgetőbb gondjaira.

A legtöbb szerző a legfőbb problémát az örökös időhiányban látja. Közhely, hogy nincs időnk beszélgetni, elmélyülni, rohanunk, sürgetjük a gyerekeket is, „karácsonyra ír-olvas”, s miközben a hatalmas lexikális tudásanyagot gyömöszölnénk a fejükbe, az érzelmi, a művészeti, a mozgásos nevelés elsikkad, melyek pedig nemhogy az értelmes tanuláshoz és a maradandó tudás megszerzéséhez nélkülözhetetlenek, de hiányukban az egészséges, kiteljesedett – boldog – személyiség sem alakulhat ki. Hogyan „csempészhetjük be” ezeket legalább a gyerekek világába?

A kötet első írása *Bácskai Júlia* pszichológus előadása (*Gyermeknevelés és szexualitás*), melyben a szerző konkrét, használható ajánlásokat ad „Egymásra mutogatás helyett”: mikor, miről, hogyan beszéljünk. Tíztanácsolat a szexről című összefoglalója az olvasó saját életében is iránymutató lehet.

Dr. Futó Judit klinikai szakpszichológus *Hiszti és agresszió – kezelhetetlen a gyerek?* című írásában a biztonságos érzelmi háttér megteremtéséhez ad javaslatokat, kiemelve, hogy az iskolában is hasonló pedagógiai légkörre lenne szükség. A „kifelé agresszív” gyerek problémája mellett az elfojtott agresszióra, az agressziót önmaga ellen irányító személyiség veszélyeztetettségére is felhívja a figyelmet.

Gyarmathy Éva klinikai szakpszichológus, az MTA Pszichológiai Kutatóintézetének tudományos főmunkatársa, miközben három labdával zsonglörködik (a „Waldorfban” minden gyerek megtanulja), az agyféltekék „harcának” rejtelseibe avatja be az érdeklődőt. Lehet, hogy a „diszes” gyerekek nem is „díszpintyek”, csak nem az iskolai követelmények teljesítéséhez szükséges „bal agyféltekés” irányítás alatt állnak? Hogyan segíthetjük őket zsonglörködéssel és más érdekes gyakorlatokkal? Mi hiányzik a „digitális bennszülötteknek”? Milyen lesz az élet az írásbeliség után? (*Az egészség megőrzése és a fejlesztés – Mit tanulhatunk gyermekeinktől?*)

Családi életre nevelés – mire és hogyan? – teszi fel a kérdést *Herczog Mária* szociológus, egyetemi docens. Tanulmányában kiemeli, hogy a patchwork család nem újkeletű találmány, a családot körülvevő közeg viszont annyira megváltozott, hogy az atomizálódott család nem tudja a régen magától értetődően beépülő mintákat követni, ezért fontos lenne, hogy társadalmi helyzetétől függetlenül mindenkinek elérhető legyen a – Szülők iskolája...

Karkus Ottó, a solymári Waldorf-iskola osztálytanítója, *Bothmer*-tanár (*A nevelő mozgás – A gyermek egészségének megőrzése*) és *Kökénydi Ákos*, a Pesthidegkúti Waldorf Iskola osztálytanítója, biológia- és kémia tanár (*Az emlékezés kémiája – A tanulás is lehet kaland*) nem „waldorfos” pedagógusok számára is megfontolandó, követhető „jó gyakorlatokat” mutatnak be.

Mesterházi Zsuzsa gyógypedagógus írásában a lelki sérülésekből származó betegségek megelőzésére mutat lehetőségeket (*Egészséges testben egészséges lélek – A gyermek fejlődésének alapkövei*).

Természetesen a *Szülők iskolájának* „tanárai” közül nem hiányozhat *Vekerdy Tamás* pszichológus, aki két tanulmánnyal is szerepel a kötetben (*Ki vagyok? Mi vagyok?; Az érzelmek útján*). Sokadszorra tanítja szülőknek, pedagógusoknak: adjunk és hagyjunk időt magunknak és gyerekeinknek is. Adjunk és hagyjunk időt a művészetre, az érzelmekre. Merjünk tökéletesek helyett „csak” „elég jók” lenni... mert csak így boldogulhatunk. De ez az ismételt tanítás még mindig nem elég, mert a tendencia – családban és az iskolában is – úgy tűnik, pont az ellenkezője...

A kötet két német Waldorf-iskola problémáiról szóló írással zárul, melyek a kissé döcögő fordítás ellenére követhető példát nyújtanak a szülőkkal való konfliktusok kezeléséhez (*Reinhard Wallmann: Konfliktusok és kihívások egy Waldorf-iskola életében*), illetve a kézzel végzett tevékenységek (pl. kötés) beemeléséhez a tanítási folyamatba (*Sam Betts – Kulcsár Gábor Művészet és oktatás – művészeti oktatás?*).

